

Basutbildning i jämställdhetskunskap PPT och manustext

PENSIONS

MYNDIGHETEN

Jämställdhet en fråga om

- Rättvisa
- Kvalitet
- Effektivitet

Jämställd snöröjning i Karlskoga

- <http://vimeo.com/68278764>

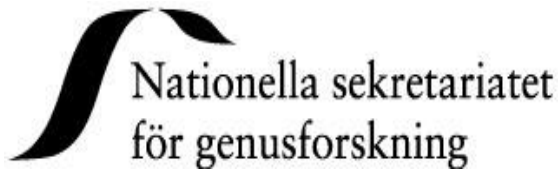
Jämställd ambulans i Göteborg

- <http://vimeo.com/68275329>

Uppdrag att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter

Två typer av jämställdhetsarbete

- Med ett personalperspektiv
- Med ett medborgar-, kund-, intressentperspektiv

”Alla pensionssparare och pensionärer, kvinnor som män, får den information och det stöd de behöver för att göra medvetna val i fråga om arbete och pension. Vår myndighetsutövning, vår information och vår service är lika för alla oavsett kön. ”

Kvinnor och män

Alla andra då?

Hur gör man då?

- Könsneutral
- Könsblind
- Könsmedveten

Reflektera 10 min

- Reflektera kring jämställdhets-
integrering utifrån
Pensionsmyndighetens uppdrag

2013

**Pensionsmyndigheten tog fram en plan för
jämställdhetsintegrering av kärnverksamheten**

Fokusområden

- Bemötande
- Myndighetsutövning
- Statistik och analys
- Myndighetsöverskridande samarbete
- Förslag på regeländringar

Ex på kartläggningar och analyser 2014

- Text- och bildanalys av myndighetens budskap – vad signalerar vi med text och bild utifrån ett köns- och jämställdhetsperspektiv?
- Kundens beteenden – varför ringer kvinnor och män?
- Könsfördelning i BT-ansökningar, BT-bifall, BT-avslag
- Medlyssning i kundservice
- Könskonsekvensanalyser i regeländringsförslag

Text- och bildanalys - man kan titta på exempelvis:

- Representation – hur ofta syns kvinnor och män på bild?
- Hur samverkar kön med ålder, etnisk tillhörighet, funktionalitet, sexuell läggning mm?
- Vem är passiv och aktiv?
- Kroppsspråk
- Finns ett "vi" och "dom" i texter?
- Hur använder vi pronomen (statstjänsteman, statstjänsteperson)?
- Använder vi alternativ till generiskt **han** – han eller hon, den, de, hen etc?

Kunders beteenden

- Vilket ärende har kvinnor och män som ringer till kundservice?
- Redovisa existerande statistik könsuppdelat
- Leder det till nya frågor eller bekräftar det något vi redan haft på känn?

Bostadstillägg

- Andel kvinnor
- Andel män

Ansökningar

```
graph LR; A[Ansökningar] --> B[Bifall]; A --> C[Avslag];
```

Bifall

Avslag

Kartläggning av återkrav

- Hur ser könsfördelningen ut inom återkrav?
- Skiljer sig könsfördelningen bland återkraven beroende på ärendeslag?
- Hur ser utfallet ut för kvinnor och män? Andel kvinnor och män som får eftergift (helt eller partiellt) och andel kvinnor och män som får ett krav.
- BT alternativt ÅP blir pilot

Medlyssning i kundservice

	Andel korrekta ärenden/månad					
	jul-13	aug-13	sep-13	okt-13	nov-13	dec-13
Enkelhet	96,40 %	100%	100 %	96,40 %	100%	100%
Formellt riktigt	100%	100%	100 %	100%	100%	100%
Materiellt riktigt	100%	96,40 %	100 %	96,40 %	100%	100%

- Finns det könsskillnader i:

Samtalstid?

Om man ringer för egen räkning?

Om man får tips/råd utöver det man frågat om?

Regelrådets analyser av förslag på regeländringar ska innehålla könskonsekvensbeskrivningar

- Beräkning av garantipension där pensionen idag beror på individens civilstånd.
- Hur intjänade pensionsrätter behandlas vid en äktenskapsskillnad.

Utbildningsinsatser och inspirationsaktiviteter

- KRUS webbutbildning i jämställdhet
  - chefer 2014
  - medarbetare 2015
- Könsperspektivet integrerat i diskussionsfrågorna tillhörande bemötandeutbildningen 2014
- PPT med manus, att använda för att sprida information vidare till medarbetare 2014
- Kom gärna med förslag på aktiviteter som ni skulle tycka var inspirerande i arbetet med jämställdhetsintegrering!

Könet – påverkar pensionen

Diskutera

- Vad ser du i din omgivning som du tycker är uttryck för flickig, pojkig, kvinnlig, manlig? Det kan handla om synliga attribut, egenskaper och beteenden.

Genus och genussystem

- Genus - Det skapade könet, till skillnad från det biologiska som vi föds med, det vill säga våra föreställningar om kvinnligt och manligt.
- Genussystemet – en teori som säger att samhällen skapar och upprätthåller en ordning/system där kvinnor och män tillskrivs olika uppgifter, roller och positioner. Könens isärhållning och manlig överordning är två principer som systemet bygger på.

Diskutera

- **Kan ni komma på fler exempel?**
- **Finns det något område där kvinnor är norm?**

PENSIONS MYNDIGHETEN

Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv

En jämn fördelning av makt och inflytande

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

Ekonomisk jämställdhet

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Kvinnor studerar mer/längre än män

Genomsnittliga månadslönen för en man är 4 700 kr mer än för en kvinna

- Kvinnodominerade yrken har i relation till mansdominerade yrken lägre löner
- Kvinnor har mindre betalt än män för likartade arbetsuppgifter
- Kvinnor är underrepresenterade på högre positioner

Kvinnor är underrepresenterade på högre positioner

Sektor	Andel män alla anställda	Andel män chefer
Stat	50	56
Landsting	21	28
Kommunal	22	34
Privat	61	72

31 % av alla kvinnor jobbar deltid
i jämförelse med 10 % av alla män

Frånvaro från arbete

De ekonomiska konsekvenserna

- Om man utgår från en heltidsarbetande kvinna och mans genomsnittliga lön över ett helt arbetsliv är skillnaden i livslön ca 2 miljoner kronor.
- Effekten av deltidsarbete och föräldraledigheten gör att skillnaden i livslön ökar till 3,6 miljoner kronor.
- Hälften av de kvinnor som går i pension nu får utfyllnad av garantipension eftersom den intjänade pensionen är så låg att den inte går att leva på.

Hur påverkar vår verksamhet kvinnors och mäns ekonomi och handlingsmöjlighet?

Myndighetsutövning

Regelverket

Kommunikation &
Bemötande

Vad händer nu?

- Myndighetens chefer har ett uppdrag att föra kunskap om jämställdhetsintegrering vidare till våra medarbetare.
- Utifrån kartläggningar och analyser ska vi identifiera kommande insatser.
- Från varje avdelning finns det utsedda nyckelpersoner som ska vara myndighetens framtida resurs i detta arbete.

Tack för er uppmärksamhet!